Nr. 68.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w PIĄTEK DNIA 24 SIERPNIA V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

(*z gaz. Rusk. Inwal.*) *Petersburg*, *dnia 11 sierpnia.* Hrabia *Beroldyngen*, nadzwyczayny Poseł i Pełnomocny Minister Króla Jmci Wirtemberskiego, znayduiący się przy dworze tuteyszym, Naymiłościwiey mianowany został Kawalerem orderu ś. *Anny* 1szey klassy. — Tegoż orderu 3ciey klassy Naymiłościwiey mianowani zostali kawalerami: *Formicyn* Kapitan Artyleryi, i *Firsow* sztabs-kapitan.

Cesarzewic Jmć Wielki Xiążę *Konstanty* wyiechał ztąd dnia 12 t. m. do *Białegostoku* — W. Xiążę *Michał*, opuścił stolicę d. 11 t. m., dla zwiedzenia niektórych prowincyy państwa.

Dnia 31 lipca b. r. zszedł z tego świata w 74 roku życia, po powrócie z archangielskiey gubernii, dokąd w zleceniu Rządowem był wysłanym, W. JPan Stanisław *Borowski*, Szef Biora Dyrekcyi jeneralney Policyi i Poczt w Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi Królestwa Polskiego, wzór staropolskich cnot, poświęcenia się dla dobra kraiu i zapomnienia o sobie samym, gdzie idzie o to, żeby się stać pożytecznym i żeby dadź dowod gorliwości w wypełnieniu zwierzchnich rozkazow, zostawił ś. p. Stanisław *Borowski* nader chlubną po sobie pamiątkę. Obchod pogrzebowy dnia 2 b. m. odbył się w kościele parafialnym katolickim w obecności JWW. Ministra sekretarza stanu, królestwa Polskiego Hrabi *Sobolewskiego*, Ministra stanu i Prezesa Izby Obrachunkowey *Węglińskiego*, Senatora *Kickiego* i wielu rodakow i znaiomych zmarłego. Zostawił on w oyczyźnie czułą małżonkę, i osierociałe dzieci, które, oby w tém słabem wspomnieniu, iakie szacunek ku nieboszczykowi podyktował, mogły znaleźć iakieżkolwiek ich nieodżałowaney straty osłodzenie.

Po dzień ósmy teraźnieyszego miesiąca, weszło do portu Kronszladskiego 1,302 okrętów zagranicznych, z rozmaitemi towarami, a naywięcey z balastem.

Ze *Stawropola*, (w gubernii kaukazkiey). Pan *Umanow*, Inspektor szkoł Stawropolskich w Gubernii Kaukazkiey, otworzył dnia 15 kwietnia roku teraźnieyszego szkołę parafialną, przeznaczoną dla dzieci Kozakow służących w pułku Choperskim. To uroczyste otwarcie odbyło się następuiącym sposobem: kiedy Pan *Umanow* przybył do wspomnionego kozackiego pułku, i zjechała się znaczna liczba oboiey płci tamecznych obywateli szlachty, zaraz się z całym orszakiem udano do kościoła, gdzie wczasie nabożeństwa utwierdzenie tey szkoły, i przepisy Naymiłościwiey potwierdzone, leżały na pulpicie na środku kościoła, a chorągwie pułkowe osłaniały ie na około.

Po skończonem nabożeństwie udali się wszyscy goście do sali szkolney i uformowali niezmiernie wielkie koło; lecz ponieważ sala wszystkich osób obiąć niemogła wystąpiono więc z niey i ulokowano się pod odkrytem niebem. Pan *Umanow* zagaił posiedzenie czytaniem ustanowień tyczących się tego naukowego zaprowadzenia. Niedługo trwało takowe czytanie i tenże Pan *Umanow*, czytał przykazania Bozkie z wykładem pięknym i buduiącym. — Widok ten rozrzewniał i napełniał religiynem uszanowaniem ku temu chwalebnemu obrzędowi serca wszystkich przytomnych. Na pierwszy dopiero raz, a iuż więcey dwudziestu zebrało się uczniow. Po dwugodzinnym przeciągu zakończyło się posiedzenie, i skoro przeczytane przepisy szkoły, nayWyżey potwierdzone, odniesiono znowu na pulpit, stoiący na dziedzińcu, osłoniony chorągwiami, goście zaproszeni byli do mieszkania, Pana *Umanowa*, gdzie wszyscy niższego stopnia oficerowie byli częstowani wybornem śniadaniem; Goście zaś wyższego znaczenia zaproszeni zostali na obiad wspaniały, na którym gdy spełniano toasty za zdrowie Nayiaśnieyszego Pana, dano potrzykroć ognia z dwudziestu czterech ręczney broni, toż samo uczyniono i przy spełnianiu innych toastow. Przy końcu tey wspaniałey tak piękny cel uświetniaiącey uczty złożono dla ubogich 20 rubli — między uczniami są także trzy Panny, gdyż szkoła ta poświęcona iest na wychowanie płci oboiey.

Gymnazium Białostockie dla okazania wdzięczności zwłokom X. Onufrego Kopczyńskiego Autora Grammatyki polskiey, który podaniem gruntownych zasad ięzyka polskiego i ustaleniem prawideł, pamiętną w ninieysze i następne pokolenia uczynił przysługę, obchodziło pamiątkę zeyścia iego w tym roku przez żałobne nabożeństwo miane dnia 25 czerwca w kościele JJXX. Missionarzow — Po skończonem Officium defunctorum nastąpiła msza śpiewana, na którey obecnie znaydowali się JW. Wizytator Szkół Gubernii Grodzieńskiey i Obwodu Białystockiego X. Golański Professor Emeryt w Imperatorskim Wileńskim Uniwersytecie i Kawaler, Dyrektor Gymnazium z osobami Zgromadzenia i Uczniowie ze wszystkich klass. Kościoł po większey części i ławki zaięte były znaczną liczbą zebranych do niego na nabożeństwo mieszkańcow — Przybor żałobny w kościele, przy dostatku lamp i świec goreiących, które otaczały katafal, modły Kapłanow i pobożność wszystkich obecnych, odpowiadały żałosney stracie męża wiekopomney pamięci.

Przy końcu miesiąca czerwca, przez dwa dni 27 28 trwały w Gymnazium Białostockiem, rano i po południu po kilka godzin popisy publiczne Uczniow z nauk w tym roku dawanych, JW. Hrabia Wołłowicz Gubernator Obwodowy z Konsyliarzami Rządowymi, Duchowieństwo, urzędnicy woyskowi i cywilni, obecnościącią swoią zaszczycać one raczyli — Dnia zaś 29 po południu, przez ręce JW. Gubernatora Hrabi Wołłowicza rozdane zostały nagrody w książkach i narzędziach rysunkowych między Uczniow, którzy ze wszystkich przedmiotow nauk okazali się celuiącemi — Inni zaś odebrali publiczną pochwałę.

Otrzymuiący nagrodę, z Klassy Iszey: Seweryn Przesławski, Józef Sokołowski, Antoni Daszkiewicz. *Zasługuiący na pochwałę*: Ludwik Krakow, Adam Hryniewicki, Józef Popławski, Wincenty Jabłoński, Ignacy Sobolewski, Jan Gieleżyński, Franciszek Zagorski, Karol Radziszewski — *Z Klassy IIgiey, otrzymuiący nagrodę*: Jan Zdanowski, Eliasz Skabałanowicz, Antoni Pożarzycki, Sylwester Zebrowski. *Zasługuiący na pochwałę*: Władysław Heydatel, Teodor Holonkiewicz, Olimpi Telakowski, Seweryn Siemaszko, Józef Szayba, Adam Łyszczyński — *Z Klassy IIIciey, otrzymuiący nagrodę*: Leopold Sosnowski, Jan Pożarzycki, Wincenty Zawadzki, Paweł Siezieniewski. *Zasługuiący na pochwałę*: Jan Rakusa, Franciszek Eysymont, Andrzey Szacki, Józef Markiewicz. — *Z Klassy IVtey, otrzymuiący nagrodę*: Jan Heydatel. *Zasługuiący na pochwałę*: Józef Szuiecki, Felix Łyszczyński, Józef Kaczanow-

ski — Z *Klassy Vtey*, *otrzymuiący nagrodę*: Joachim Słonimski. *Zasługuiący na pochwałę*: Józef Pieńkowski, Antoni Heydatel. — Z *Klassy VItey Otrzymuiący nagrodę*: Wiktor Sobolewski, Józef Truszkowski. *Zasługuiący na pochwałę*: Ignacy Fomberg. — Z lekcyi rysunkow *otrzymuiący nagrodę*: Jan Rakusa, Kazimierz Kowalewski.

Królestwo Polskie.

Dyrekcya Jeneralna Loteryy Kraiowych Królestwa Polskiego.

W dalszym ciągu obwieszczenia o odbywaiącem się ciągnieniu loteryi na maiętność *Tyszowce*, w dniu 21 b. m. do gazet podanego, uwiadamia ninieyszém, iż w dniu 22 b. m. zrana i po południu 2,000 numerow odciągnięto, z których poniżey wyrażone wygrały, iako to: Nra 22,656 — 80,233 — 46,589 — 76,234 — 41,098 — 21,255 — 37,469 — 50,194 — 25,469 — 78,915 — 31,594 — 29,600 — 61,336 — 11,796 — 73,519 — 73,135 — 21,364 — 64,088 — 66,494 — 15,300 — 81,514 — 6,961 — 66,961 — 51,403 — 82,903 — 63,163 — 72,431 — 18,137 — 53,645 — 61,744 po 5 cz. zł. Nra 83,880 — 498 po 10 cz. zł. Ner 54,004 100 cz. zł. a Ner 5,480 500 cz. zł.

W dniu 23 b. m. rano i po południu odciągnięto 2,000 Numerow, z tych wygrały Nra 38,880 — 26,707 — 39,033 — 30,359 — 7,281 — 20,927 — 49,246 — 51,383 — 64,875 — 25,024 — 82,756 — 14,184 — 81,838 — 55,621 — 7,048 — 44,557 — 46,047 — 11,427 — 26,876 61,123 — 8,949 — 14,540 — 22,721 — 43,329 — 29,761 71,299 — 14,771 — 30,116 — 28,930 po 5 cz. Ner 78,722 10 cz. zł., a Ner 17,718 15 cz. zł.

W dniu dzisieyszym zrana odciągnięto 1,000 Numerow, z tych wygrały Nra 60,658 — 62,185 — 67,397 59,680 — 42,038 — 30,494 — 8,977 — 80,549 — 59,969 — 51,776 — 68,238 po 5 cz. zł., a Ner 70,457 1200 cz. zł.

Dalsze ciągnienie ninieyszey Loteryi, dla przypadaiącego w dniu dzisieyszym ciągnienia Loteryi liczbowey, do dnia następnego na godzinę 9tą rano odłożone zostało, w którym to dniu zupełnie ukończoném będzie — Tabellę zaś ogólną wygranych, iak tylko wyydzie z druku, każdy z interessowanych znaydzie w Kantorach loteryynych.

W *Warszawie* dnia 25go sierpnia 1817.

Kochanowski,

Straszak S. J. D.

Dyrekcya Jeneralna Loteryy Królestwa Polskiego,

Dostrzegłszy w Numerze 54 Gazet Warszawskich omyłkę w podanych z dnia 7 lipca wygranych numerach z loteryi na maiętność *Tyszowce*, gdzie zamiast numeru 20,517, położony iest Nr 70,517 na wygraną 5 cz. zł., prostuiąc takową omyłkę, podaie ninieyszem do wiadomości powszechney, iż w rzeczonym dniu Nr 20,517 wygrał 5 cz. zł., Nr zaś 70,517 przegrał.

W *Warszawie* d. 25 sierpnia 1817.

Kochanowski.

Straszak S. J. D.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Anglia.

Londyn, *dnia 15 sierpnia*. Dnia 1 t. m. uniwersytet edynburski mianował za iednym razem 92 ichmościow doktorami medycyny; między tymi było 3ch z *Jamaiki*, ieden z *Barbados* i ieden z *Hamburga*.

Polecenia Ajenta, tak nazwaney, rzeczypospolitey *Wenezuelskiey*, wysłanego do Londynu, maią dążyć do zabezpieczenia sobie od rządu angielskiego zupełney neutralności w walce za niepodległość *Venezueli*, zaco rzeczpospolita ze swoiey strony, obowiązuie się przyznać Anglikom zupełną na wieczne czasy wolność handlu z nowymi republikanami. Czynią uwagę, że W. Brytania rownemże prawem, podług którego postępuie z *Buenos-Ayres*, utrzymuiąc tam konsula i eskadrę dla zasłony swego handlu, postąpić też może i ze względu na nową rzeczpospolitę Wenezuelską, tak, że iedno i drugie, rzeczpospolita i handel angielski, nienaruszone zostaną.

Gazeta the *Times* zawiera co następnie: Wezwani iesteśmy od Ajenta wenezuelskiego do wyraźnego oświadczenia, że paragraf, który umieszczony był w iedney, czy we dwóch gazetach, a mianowicie: „że Ajent niepodległych Amerykanow południowych znayduiący się teraz w Londynie, od oficerow marynarki, którzy chcą służyć tey sprawie, żąda porękawicznego, za każde mieysce oficerskie, po 20 gwiney" wielkiem i niegodziwem iest oczernieniem.

Szanowny, nieszczęśliwy Król nasz, trzyma się ciągle dawnieyszego porządku życia: wstaie rano, używa przechadzki w obszernych pokoiach swoich, albo pod sklepionym korytarzem na tarrassie, ubiera się powtórnie do stołu, iada wcześnie, każe sobie czytać gazety, lub książkę iaką i gra na klawikorcie, albo rozmawia z otaczaiącymi go osobami, ieśli stan iego umysłu pozwala. Utracił zupełnie wzrok, ale nie utracił słuchu. Otaczaiących siebie poznaie po chodzie. Wielu dawnieyszych iego kamerdynerow zmieniaią się codzień w służbie, a spokoyność monarchy iest celem troskliwych starań. Król ze służbą swoią zaymuie 13 pokoiow. Królowa, wiele razy się w *Windsor* znayduie, odwiedza Króla każdego poranka z doktorem *Willis*.

Kontr-admirał *Malcolm* przybył wczora na okręcie liniowym *Newcastle*, z wyspy ś. *Heleny* do *Portsmouth*. Admirał *Pamplin* zmienił go w dowództwie na tameczney stacyi. Dnia 22 lipca spotkał się okręt *Newcastle* z okrętem *Caesar*, na którego pokładzie znaydował się powracaiący do Anglii Lord *Amherst*. Półkownik *Fagan* przybył tu z wyspy ś. *Heleny* z depeszami od *Sir Hudson Lowe*.

W *Gibraltarze* użyto naymocnieyszych środkow ostróżności, z powodu grassuiącego powietrza na pobrzeżu afrykańskiem.

Lord *Castlereagh* ma się znacznie lepiey; zawczora ukazał się iuż w gabinecie i u dworu.

Lord *Cochrane* przybył do *Dover*, zkąd popłynie do Ameryki południowey.

Jeden z dzienników Angielskich czyni następujące zastanowienia się z przyczyny uwag dziennika Gandawskiego: „Wolność druku ma mieysce w Niderlandach; okoliczność ta jest przyczyną ogłaszania częstokroć szaleństw naysmiesznieyszych, i fałszów podłych i nayniegodziwszych, mniey wartych urazy, i uwagi, aniżeli gdyby podobne niedorzeczności i niesprawiedliwości wychodziły w dziennikach podpadaiących cenzurze: gdyż w tenczas będąc cierpiane od rządu tego, w którym wychodzą, dawałyby przekonanie o jego politycznym sposobie myślenia. — Dla tych przyczyn nie sądzilibyśmy za rzecz potrzebną donosić ustawicznie czytelnikom naszym, o tych nieskończonych przeciwko Anglii sarkaniach, pisanych przez rewolucyonistów prawdziwych, to jest jawnych i otwartych, albo bezimiennych, oddawna kieruiących dziennikiem Gandawskim, gdybyśmy niebyli stale przekonani, iż wszystkie projekta nowych zamieszań, podziału i złupienia lądu, maią za główny cel oczernienie jey w oczach świata, jako przedmiotu nieufności i zgrozy rodzaju ludzkiego. W takim to widoku rozproszeni po cudzych krajach Bonapartyści, wyszukiwali każdy z osobna iak naydobitnieyszych wyrazów do wzbudzenia we wszystkich nienawiści ku Anglii, którą proklamacye i buletyny ich Pana były napełnione w każdym czasie, i zaymując tém gazety niemieckie i brabanckie, chcą przez wolność druku dosięgnąć tego celu, jakiego Bonaparte chciał dopiąć przez tyrańskie jego ściśnienie.

Sposób jakiego się chwycili teraz do dokonania zamysłów swoich iest ten, aby pomieszać pierwszeństwo w handlu z uiarzmieniem przez woyska, chociaż to tak się widocznie różni od siebie; wystawić Wielką Brytanią iak despotę, nie mniey rzeczywistego, lecz bardziey szkodliwego narodom Europy, aniżeli był Bonaparte. „Jarzmo Angielskie, mówi bezimienny Francuz, jest widocznieysze aniżeli Napoleona." Przecież my wiemy iż jarzmo Napoleona miało cechy, o któreby się napróżno i Anglija i jakikolwiek naród dobijał. Jarzmo

iego złożone było z dwóch ogniwów czyli członków, to iest z podbicia niegodziwego i tyrańskiego rządu, z władzy nieprawnie nabytey i okrutnie domierzaney. Rządził on przemocą, przemocą też pokonanym został. Jakież więc jest to cudowne jarzmo, które Anglia włożyła na sąsiadów swoich? Jakież królestwa wyniszcza przez nienasycone kontrybucye, ogołaca z ludności przez konskrypcye, z moralnosci przez odrazę do kunsztów i pokoiu? Czymże ona zmusza obce narody do wykonywania swoich zamiarów? Nayważnieyszą iey zbrodnią iest to, iż handel iey jest rozlegleyszy, iż się pokazała bardziey przemyślną i doświadczoną w sztukach i rękodzielniach, i że przezto stała się bardziey handlowną, bardziey rozszerzaiącą osady, bardziey zwiedzaiącą morza odległe. Nadto czyliż przez zdradę, podeyścia i przymus, Anglija prowadzi handel z narodami niezawisłemi bynaymniey od niey? Narody obce handluią z nami, bo w tém znaydują swóy pożytek. Pożytki są wzajemne: gdyż inaczey handel niemógłby się utrzymać.

Korzyść, którą przynosi handel z Angliją, nie iest zapewne tegoż rodzaju iak niektóre artykuły przyrzeczeń rewolucyynych, oznaczone w odezwach Cesarskich pod imieniem: „Proklamacyi do ludu.“ Niesą to kontrybucye wymęczone łupiestwem i niesprawiedliwością, a użyte do rozszerzenia i uwiecznienia panowania niegodziwości. — Handel, który my prowadziemy, jest zamianą pożytków: skutki same takowego handlu nadto iasnemi są dowodami, iż ci którzy handluią z nami i znaydują w tém swóy pożytek, czynią to natychże przepisach i zasadach, na których to się dzieje w Anglii. — Niesarkaycież więc i nierzucaycież na nas potwarzy; ale ubiegaycie się z nami o pierwszeństwo w tym zawodzie, jeżeli wpływ nasz i znaczenie tak was rażą; a kiedy potraficie na tyle się zdobyć przemysłu i czynności, iż przez sposoby uczciwe przewyższycie nas w handlu i zniszczywszy naszę przewagę ustanowicie waszę własną, wtenczas to wydacie nam woynę sposobem nam właściwym, i pokonacie nas naszą własną bronią; tak właśnie, iak sprzymierzeńcy nasi i my pokonaliśmy Bonapartego, tąż bronią, którey on używał przeciwko pokojowi i oświeceniu narodów świata całego.

Francya

Paryż, dnia 12 sierpnia. *Talleyrand-Perigord*, wielki jałmużnik Francyi, Arcybiskup Paryzki, i inni mianowani od Papieża prałaci, otrzymali z rąk Króla kardynalskie kapelusze. — Gwardya 100 Szwaycarów otrzymała rozkaz, oddawać Kardynałom, jadącym do dworu, tęż samę cześć woyskową, jak Marszałkom Francyi.

Wyszedł królewski wyrok, przepisuiący, jakim sposobem oficerowie na połowie żołdu zostaiący jedni po drugich znowu w służbie czynnéy umieszczani bydź mają. Więcey 600 officerów weszło już tym sposobem do służby. Powiadają, że tey jesieni woysko nasze powiększone zostanie.

Brun, były półkownik jazdy na dromedarach w woysku egipskiem, którego aresztowano w *Genui*, przyprowadzony jest do *Grenoble*, gdzie dawniey do zaburzenia szczególniey się przyłożył.

Pani *Stael* zapisała synowi swemu 2 miliony, dla córki milion, dla młodego *Rocca* dwa miliony, jego oycu 30,000 fr. rocznego dochodu, a Panu *Schlegel* swojego rękopisma.

Xiążę *Talleyrand* był w niebezpieczeństwie życia. Jechał on z Paniami *Perigord* i *Poniatowską*, z miasta *Pau* do zamku *Henryka IV*. Postylion wywrócił pojazd w dół 15 stop głęboki. Cudem prawie nie przytrafiło się żadnego nieszczęścia. Xiążę tylko stłukł sobie rękę, ale już nazajutrz mógł wyjechać do *Coarraze*.

(*Z gaz. ryzk. Zusch.*) Coraz okropniey (wyraża jedna z gazet szwaycarskich) odkrywa się przed wzrokiem naszym przepaść, nad którą, jak słusznie powiedzieć można, stała już wielka część *Europy*. Prawda, że wszystko tak skrycie ułożone i taką ciemną zasłoną okryte było, iż naystaranniejsze wybadywanie uwięzionych dotąd spiskowych, nie może doprowadzić do pewnych wniosków; ale okazuią się już niewątpliwe ślady, że przerażający ten zamach, na przewrócenie obecnego porządku, nietylko samę Francyą obeymował, ale był w związku ze szczęśliwie w iednymże czasie odkrytemi spiskami w innych kraiach. Że zgodnego wyznania wielu uwięzionych w *Lyonie* okazuie się, że cały zamach, którym z *Paryża* kierowano, miał wybuchnąć po departamentach w dzień Bożego ciała. Odkryty w *Barcelonie* spisek ienerałów *Lacy* i *Milans*, który w całey *Hiszpanii* rozszerzonym bydź się zdaje, miał podobnież tego dnia wybuchnąć. Podobnież i w *Lisbonie* naznaczony był tenże dzień, do obalenia tronu, gdy tymczasem w *Brazylii* tegoż samego dnia, chorągiew powszechnego rokoszu zatknietą bydź miała. Wszystkie te różnorodne spiski we Francyi, Hiszpanii, Portugalii i Brezylii były zgodnie przeciw rządowi monarchicznemu wymierzone i miały za cel wprowadzenie republikanizmu. W departamentach *Jura*, *Doubs*, *Saony* i *Loary*, w tymże czasie, kiedy w *Lyonie* spisek miał wybuchnąć, spostrzeżono poruszenie między weteranami rewolucyi; podwojono teraz baczność na nich, dla wyśledzenia jeśli bydź może, czy nie knuią czego potaiemnie. Godną też jest uwagi, że tegoż dnia, w którym iskra buntu przytłumioną została, cena zboża wszędzie otaniała! Chociaż wybuchnienie explozyi nie nastąpiło, jednakże machina rewolucyyna nie iest jeszcze zniesiona: owszem iest ieszcze nienaruszona. Ciż sami ludzie stoią ieszcze na placu, co i wprzódy; w organizacyi wewnętrzney nic jeszcze z mieysca ruszonem niezostało, a nawet związki z obcemi krajami są też same. Machina tém samem iest ciągle jeszcze w ruchu. Exekucye w *Lyonie* i innych mieyscach mogą powiększyć trudność w znalezieniu naprzyszłość w takiey liczbie podległych ajentów; ale za pieniądze zawsze ich znaleść można. Władze lyońskie wysłały gońca do Xięcia *de Havré*, ażeby Króla uwiadomił o rzetelném położeniu rzeczy, na przypadek, jeśliby przed nim ministrowie ukrywać to chcieli.

(*Z Inwal. Rus.*) *Historya Francyi w czasie woien religiynych* czytana była z ukontentowaniem przez wielu monarchów Europeyskich. Cesarze Jchmość Rossyyski i Austryacki oraz Król Pruski i Król Niderlandzki, przyporuczyli posłom swoim oddanie Panu *Karolowi Lacretelle*, niektórzy pierścieni drogich, niektórzy zaś wielkich medali swoich Akademii. — W jednym z listów, którym zaszczycił autora jeden z pomienionych Monarchów, pomieszczone są następuiące godne uwagi wyrazy:

„Dowiodłeś WaćPan samemi wypadkami, iż fanatyzm i nietolerancya, równie się sprzeciwiają prawdziwey religii, jak rozwięzłośc i nierząd prawdziwey wolności.“

Uwolniono w *Paryżu* ubogą kobietę, która w pewnym warstacie rzemieślniczym miała buntownicze mowy; uczynił bowiem Prokurator Królewski uwagę: iż warstat nie jest publicznem mieyscem.

Żartują tu sobie z Xiędza *Pradt*, iż mała ulubiona jego Rzeczpospolita *Pernambuco* tak prędko zginęła.

Włochy

Bulla Papiezka ogłaszaiąca Konkordat (*obacz Ner 67 Kur. Lit.*) między Państwem kościelnem a Francyą, iest następuiąca:

PIUS BISKUP

Sługa sług Bożych dla wieczney pamięci

„Skoro tylko za pomocą wszechmocney łaski Przedwiecznego powróciliśmy do stolicy naszey, z którey nas gwałtowna burza na niezgłębione morze poniosła, obróciliśmy natychmiast nasz wzrok na ów okropny stan złego, i uczuliśmy radość z naszego powrotu smutkiem tey uwagi przyćmioną. Ztemwszystkim, postawieni na tym stopniu, gdzie nie iest dosyć płakać nad nieszczęściem, ale gdzie obowiązek każe, aby mu ile sił zapobiedz, zwróciliśmy nasze natężone starania do tego, ażeby owe wielkie zniszczenie trzody Pań-

skiey uchylić, i doszliśmy do stopnia, iż po tylu zmianach umocniliśmy kościoł, i szczątki Izraela pocieszyli.

„Z tem wszystkim, lubo nasze usiłowania dążyły do tego, aby szczęśliwy skutek dla całego Katolickiego kościoła przynieść, mniemaliśmy iednak, iż przed wszystkim wypada nam zwrócić nasze myśli i starania na Francyą, a to, aby tam, gdzie w złych czasach zaraza naybardziey się wzniosła, również i piecza Apostolska nayczuley się okazała. Tego nietylko wymagaią od nas liczne nieszczęścia, pod którémi ięczy kościoł galikański, lecz razem z uczucia wdzięczności wynikłe przywiązanie do całego narodu, który tyle u nas ma zasług. Z rozkoszą przypomnieliśmy sobie tę uroczystość, ten zbieg ludu, te pobożne poświęcenie się, z którem tam zostaliśmy przyięci, a to ieszcze w takim czasie, gdzie tego naymniey spodziewać się można było. Sława, która się Sinu Piotrowi należy, nieznalazła wtenczas, podług boskich sądów Przedwiecznego, ani zawady w niegodności iego następcy, ani tamy w boiaźni niebezpieczeństw.

„Do przyprowadzenia do skutku tego wielkiego dzieła pomocną nam stała się owa religiyna uroczystość i pobożność naszego w Chrystusie ukochanego syna *Ludwika* Króla Francuzkiego. Gdy bowiem zwierzyliśmy się iemu, iak wiele nam na tem zawisło, aby tę wielką ranę, kościołowi Katolickiemu w tem państwie zadaną, skutecznemi środkami zagoić można; odpowiedział nam, iż niczego bardziey, iak dopięcia tego celu, nie żąda.

„Z tem wszystkim, zaledwo do tak ważnego dzieła dłoń naszę ściągnęlismy, a iuż na nowo tętent wozow, rżenie koni, i szczęk orężów rozległ się wszędzie. Przymuszony powtórnie z naszemi szanownemi bracmi Kardynałami Sgo Rzymskiego kościoła porzucic pałac Papiezki, aby się usunąć przed nowemi nam i kościołowi grożącemi niebezpieczeństwami, widząc iż pożar woyny ogarnął na nowo Francyą i Włochy, z żalem uyrzelismy wszystkie plany, szczęsliwy obiecuiące skutek potargane i zniszczone. Lecz, ponieważ Bog zdziałał pokoy na wysokości, zabłysnął więc i dla nas dzień z utęsknieniem oczekiwany, w którym za pomocą Króla sprawy koscioła w obszerney przestrzeni Gallii mogły bydź urządzone. Uyrzał kochany nam w Chrystusie syn Król Ludwik, iż pierwszym i nayważnieyszym przedmiotem iego starania rzecz Boska bydź powinna. udał się więc do nas pełen pokory i pobożnosci, i żądał, ażeby za naszą pomocą kosciol w iego państwie pierwotny swóy blask odzyskał.

„Chętnie przychyliliśmy się do żądania pobożnego Króla, gdyż było również naszem naygorętszem życzeniem; kazaliśmy wszystko rozważyć, co z tem miało stosunek, i osobney na to wyznaczoney kongregacyi braci naszych Kardynałów rzecz tę powierzylismy. Jednakże sprawy, które tam miały bydz rozstrzygnione, były tak zawiłe a tak ważne, zesmy dopiero po długiey i mozolney naradzie rzecz tę za pomocą tego, który iest oycem swiatła, szczęsliwie do skutku dla dobra dusz przywiedli.

„Ponieważ te porozumienia się układy i konkordat we wszystkich punktach, zastrzeżeniach, artykułach i warunkach, ogólnie i szczegolnie tak przez nas, iak i kochanego nam w Chrystusie syna naszego naypobożnieyszego Króla Ludwika za dobre przyięte i potwierdzone zostały, i gdy tenże Król nayusilniey domaga się abyśmy im dla większey uroczystosci piętno powagi naszey Apostolskiey nadali, i naszę wolą ogłosili, a zatem za radą i przychyleniem się naszych braci Kardynałow, po gruntownem zastanowieniu się, i podług naszey władzy Apostolskiey nadaiemy im moc, siłę, i w imieniu naszem i naszych następców całość i niewzruszoność ich zapewniamy &c. — *(tu ieszcze następuią inne formalności, które się opuszczaią).*"

Dan w *Rzymie* roku Pańskiego 1817 dnia 19tego Lipca, a 18go roku panowania naszego Papiezkiego.

H. Card. Pro-Datarius	*H. Card. Consalvi*
	Visa de Curia, D. Testa.
Loco ✝ Plumbi	*F. Lavizzarius.*

Niderlandy.

Bruxella dnia 14 sierpnia. Papież mianował Xięcia *Mean* Arcybiskupem Mechlińskim.

Król nasz powrócił tu przez *Antwerpią.*

Infant hiszpański *Francisco de Paula* z Paryża a Lord *Lyndoch* z Londynu, tu przybyli.

Jenerał porucznik *Evers*, otrzymał polecenie powitać N. Króla Pruskiego na granicy naszey. N. Krol Pruski przybył już do *Luxemburga*, zkąd się uda do *Ligny*, gdzie też i Xiążę *Wellington* wyiechał.

Sieyes miał także otrzymać pozwolenie przebywania w naszym kraju.

Portugalia.

Gazety londyńskie donoszą, że podług wiadomości z *Lisbony* pod 26 lipca, burzenie się umysłów trwa dotąd ieszcze, a szczególniey w woysku liniiowem przeznaczonem do Brezylii, które całemi kupami dezerteruie, tak, że z iednego batalionu więcey 100 ludzi zbiegło. Kupa iedna 180 zbiegow nakazała w okolicach *Leira* żywność i kontrybucyą; aze się mieszkańcy wzbraniali, przyszło do rozprawy, w którey wiele ludzi poległo. Wyroki jakie w *Lisbonie* na spiskowych zapadły, przesłane zostały do potwierdzenia Królewskiego do *Rio-Janiro.*

Wyspa ś. Heleny.

Korrespondent hamburski zawiera z *Londynu* pod 12 sierpnia „Do wyspy ś *Heleny* przybył 66ty regiment z *Calcuty*. Podług ostatnich wiadomości, *Bonaparte* otrzymał popiersie swego syna, co mu wielką pociechę sprawiło. Popiersie to powierzone było iednemu z maytków okrętu *Baring*; maytek zas, zachorowawszy w drodze, zwierzył się swojemu oficerowi, który popiersie to złożył gubernatorowi *Sir Hutson Lowe*. Mimo to, że *Bonaparte* od niejakiego czasu nienader grzecznie postępował z gubernatorem, jednakże ten oddał mu natychmiast popiersie. Przekonani są powszechnie na tey wyspie że *Bonaparte* o niczem nie myśli tylko jakby się mógł wymknąć. Grywa on często w bilard."

Daley czytamy w teyże gazecie z *Londynu* pod 15 sierpnia: „Adjutant Pana *Monthenu*, Kommissarza francuzkiego na wyspie ś *Heleny* w liście do matki swey pisanym miał donieść, ż Jenerał *Bertrand* opuścił *Bonapartego* i że się już na wyspie tey nie znayduje. Znaydujący się tez przy *Bonapartym* lekarz francuzki, opuścił go także, gdyż postępowanie jego było nieznośném. Ze znakomitszych osob ktore Napoleon miał jeszcze przy sobie, był Hrabia *Montholon* z małżonką swoją. Bonaparte pokłócił się także z Panem *Balcombe*, własciciel em *Longwood*.

Dozwala się drukować X. J. K. Chodani Prof. O. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

DODATEK

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 68.

WILNO DNIA 24 SIERPNIA 1817 ROKU

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Turcya.

Gazeta berlińska zawiera z *Wiednia*, pod 13 sierpnia, co następuie: „ Właśnie w tey chwili odebrano tu wiadomość, że znaiomy *Jerzy Czerny*, dawniey naczelnik Serwiianow, który naostatku przez długi czas żył w państwie austryackiem, zà powrótem swoim do *Semendryi*, razem z Grekiem towarzyszącym iemu, z rozkazu rządu tureckiego uwięziony został. Obadwa tegoż dnia ścięci zostali, a głowy ich odwieziono do *Belgradu*, gdzie zdjęte z nich skóry, przez iednego Tatara do *Konstantynopola* posłano. „

Ameryka Hiszpańska.

Gazety madryckie z d 3 sierpnia zawieraią znowu doniesienia wice-króla mexykańskiego pod 6 marca, które bardzo są pomyślne. Naczelnicy powstańców: *Vargas*, *Gonzalez*, *Royez*, *Geomez*, *Roxas* &c. pobici są na głowę. Zabrano im broń, konie, kassę, w którey znaleziono 24.000 piastrow &c.

Podług gazet angielskich, *M. Gregor*, jenerał wenezuelski, i *Byron*, Admirał teyże rzeczypospolitey, d. 24 czerwca wzięli w 1400 ludzi wyspę *Amelią*. Załoga hiszpańska poddała się bez żadnego oporu. Eskadra Admirała składała się z 11stu zbroynych statków. Część tey wyprawy wyszła była dla zdobycia małey wyspy hiszpańskiey, *St. Augustin*, blizko od pierwszey położoney. W *Chili* powstańcy opanowali byli *Valparaiso*, i postępowali wzdłuż pobrzeżow, dla wkroczenia do *Peru*. Młodszy *Mina*, który dawniey w *Londynie* długo przebywał, wylądował był z 1400 ludzi w *Santo la Marina*.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Zbior wina w południowym Tyrolu iest tak obfity, iż grona maią łokieć długości.

Król Jmć Pruski zezwolił na powiększenie bożnicy żydowskiey w *Berlinie*, i ażeby w niey śpiewano piesni Niemieckie z przygrywaniem na organach.

Pani *Krüdener* przeciągnęła na swoię stronę naywięcey żydow w Szwaycaryi, którym wielkie obietnice przyszłego szczęścia czyniła.

W mieście Szwedzkim *Kalmar* liczącem 4600 mieszkańców, urzędnicy i obywatele obowiązali się dobrowolnie nie mieć na obiad więcey iak 6 potraw, pić zwyczayne wino, nie piiać kawy po obiedzie, ani ieść zagranicznych konfitur i cukrow; płeć piękna postanowiła nie używać do swoich sukień gazy, tulu, i innych kosztownych zagranicznych materyy, ani też tureckich szalow.

Baron *Drais*, Nadleśniczy w Niemczech wynalazł machinę do ieżdżenia bez konia. Odbył nią d. 12 lipca r. b. podróż z *Manheimu* do *Schwenzing*, to iest, 4 mile, w przeciągu nie całey godziny. Przeiechał podobnież w godzinie przez kamienistą i gorzystą drogę z *Gernsbach* do *Baden*, maiącą 2 mile długości. Slizganie się na łyżwach podało mu myśl tego wynalazku. Popychanie nogami nadaie ruch machinie. Człowiek siedzi własnie iak na siodle, pod którem znayduią się dwa koła iedno za drugiem, i ktore podniesione iest na 2 stopy od ziemi. Dla utrzymania równowagi znayduie się na przodzie iadącego mała wytkana deseczka do opierania się; przed nią iest dyszelek, którym się ręką kieruie. Machina ta nie waży nawet 50 funtow i tylko 4 karoliny kosztuie. Czas pokaże, ile pożytku przyniesie.

Ekonomiczna machina do żęcia, nayno wszego wynalazku. (z gaz. lwow.)

C. K. Towarzystwo rolnicze w *Wiedniu*, kazało Modeliście swoiemu, Xiędzu *Harderowi*, podać wzór *Smithowskiey* machiny do żęcia, i powierzyło sporządzenie oneyże machiniście *Hirtowi* pod przewodnictwem Radcy Rządowego *Jordana*. — Pierwszą probę tey machiny uczyniono d. 18 Lipca r. b. w Cesarskiey włości *Voesendorf*, w obecności Arcy-Xięcia Następcy tronu *Ferdynanda*, tudzież Arcy Xiążąt *Karola*, *Raynera*, *Ludwika*, i *Rudolfa* i znakomitey liczby miłośnikow gospodarstwa, na życie, które własnie co doyrzało. Machina parą koni zaprzężona i przez iednego człowieka kierowana, obeszła w przeciągu dwóch godzin pole 152 sążni długości, siedm razy tam i nazad, a za pomocą zaokrąglonego noża 3 stop i 4 cale średnicy maiącego, układała za każdym razem pokosy 4 do 5ciu stop szerokości w rzędach tak regularnych, iakich kosa zbożowa lepiey ułożyć nie zdoła. W ciągu tey roboty trudnił się ieden zbieracz wiązaniem pokosów częściami w snopy, dla pokazania, że i ta robota z taką łatwością, iak za kosą odbywać się może. Przestrzeń w przeciągu dwóch godzin zżęta, wynosiła 1396 sążni kw. Zważywszy stratę czasu, którą podczas pierwszey proby, częścią nienawykłenie koni i niewprawne ieszcze postępowanie, częścią zas mnóstwo widzów sprawiło, możnaby na cały dzień 6 morgow rachować, i takową robotę z robotą sześciu żęców porównać.

Druga proba tey machiny odbyła się dnia 29 lipca r. b. w obecności Xięcia *Albrechta* na polu owsianem, lecz nie dokazała wcale tego, co na polu żytnem. Za miękkie a dla posuchy krótkie i cieńkie łodygi owsiane, wymykały się z pod noża, i nie zżęte na polu zostały. Pewien Anglik obecny, zapewniał, że tey machiny w Szkocyi do żadnego innego zboża nie używaią iak tylko do pszenicy.

Że zaś Towarzystwu rolniczemu na tem zależało, aby skutkow tey machiny co do wszystkich gatunkow zboża dociec, przeto zrobiło z nią trzecią probę na pszenicy dnia 31 lipca w obecności Arcy-Xiążąt *Antoniego*, *Jana* i *Ludwika*, tudzież licznych widzow. Pomimo nierówności roli do takiego działania nieprzysposobioney, żęła machina pszenicę gładko z pnia, i układała ią w porządne warsztwy, tak, iak pierwey żyto. Widze dawali iey tę pochwałę, że nadzieię ich przewyższyła. Jakożkolwiek pragnąć i z pewnością spodziewać się należy, że w błogich Państwach Austryackich do powszechnego użytku podobnych machin uciekać się nie będzie potrzeba, Towarzystwo jednak iest tego zdania, aby dalsze sądzenie o użyteczności tey machiny, które od szczególnych stosunków zawisły, publiczności zostawić. Jeżeli w obecnym sta-

nie swoim w używaniu jeszcze za ograniczoną, z drugiey zas strony budowa iey za sztuczną i za kosztowna okazuie się, aby do powszechnego użytku służyć mogła, przecież stosownie do zamiaru wynalazcy, dostatecznie zdolną jest do tego, aby obszerne przestrzenie pól zbożem zasianych, ieżeli tego ich przescigłość lub niepogoda wymaga, w naykrótszym czasie; albo, gdyby na dzielnych robotnikach, jakich do koszenia zboża potrzeba, brakowało z naymnieyszym nakładem rąk ludz kich użąć a zatém naytrudnieyszą pracę żniwiarską na konie włożyć, a rękom ludzkim tylko lżeyszą robotę zostawić. — Towarzystwo przestało na tém doniesieniu w nadziei, że w zdolnych do sztuki talentach wzbudzi chęć do pomyslenia o dalszém wydoskonaleniu tey machiny, o proscieyszym składzie i rozszerzeniu użytecznosci, a tak poda im sposobność do uzupełnienia tego, co już rozpoczętem zostało.

Dozwala się drukować; X. J. K. Chodani Prof. O. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

OGŁOSZENIE

1. Litewsko-Wileński Guberski Rząd podaje do wiadomości, iż JW Litewski Wojenny Gubernator i Kawaler Rzymski Korsakow przeznaczyć raczył Elekcye Urzędnikow powiatowych od 1go Nowembra, a Guberskich od 1go Decembra ninieyszego Roku — Dat Augusta 22 dnia 1817 roku.

Wincenty Ławrynowicz Sowietnik.
Sekretarz Kazimierz Nowicki.
Selwester Usakowski Kancellarzysta Guberski.

---

1. W skutek zalecenia Jaśnie Oświeconego Xięcia, Głównokomenderuiącego 1szą Armiią, Intendantcki Rząd teyże armii ninieyszym oznaymuię: iż na dostawienie potrzebney dla oney armii i innych dołączonych do niey woysk żywności, jako to: mąki i krup, z 1go Junii a w innych mieyscach z 1go augusta przyszłego 1818 roku po 1 Januaryi 1819 roku z przyczyny wygodnieyszego transportowania po drodze zimową porą. Licytacya naznacza się zawcześnie tychże Guberniy gdzie woysko ma swoie pomieszczenie, w Skarbowych Izbach na ninieysze terminy: w Jarosławskiey, Włodzimierskiey, Liflandskiey Kurlandskiey, Woronezkiey, Tambowskiey, Jekaterynosławskiey, części Tawryczeskiey, i Chersonskiey, pierwszą licytacyą miesiąca Nowembra dnia 2, 5 i 9, drugą czyli ostatnią tegoż Nowembra 12 13 i 14, w Twierskiey, Kałużskiey, Rezańskiey, Orłowskiey, Wilenskiey, Połtawskiey, Kurskiey, Słobodzko ukrainskiey i Kiiowskiey, pierwszą licytacyą Nowembra 12, 16 i 19 ostatnią 20 22 i 23, — Nakoniec w Skarbowych Izbach Mińskiey, Witebskiey, Smoleńskiey, Czernichowskiey i Mohilewskiey, pirwszą Nowembra 20, 23 i 26 a ostatnią 27, 28 i 29.

Na takowe wyż wyrażone terminy wzywaią się osoby życzące wziąć na siebie ten liwerunek, jednak z należytą prawną kaucyą, odpowiadaiącą na ten raz przeciwko wartości liwerunka piątey części, a na summę zadatkową osobno; oprócz ogólnych od obywatelstwa Guberniy i Powiatow liwerunkow które maią się zawierać na iedynym zapewnieniu obywatelstwa. Tabelli o potrzebnych wiktuałach żywności dla każdey Gubernii, równie i same kondycye lub warunki, według których rozpocząć się ma liwerunek, zawcześnie rozesłanemi bydź maią do Skarbowych Izb. dla Publicznego przediawienia.

Na ostatek dołącza się iz reguły licytacyi, i same kondycye liwerunku zostaią się, bez innych ważnych odmian, pierwsze.

Jenerał Intendent Kankrin.

---

1. Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się, iż wzięty w tuteyszey gubernii, niemaiący świadectwa na piśmie, włocęga Grzegorz Jankowski, okazał się bydź rodem z Królestwa Pruskiego z miasta Królewca, skąd od maleństwa bez żadnego świadectwa na piśmie wyszedłszy do kraju Rossyyskiego, wałęsał się po różnych mieyscach, aż do wzięcia go pod straż i, na osnowie Ukazu Rządzącego Senatu pod datą roku 1807 Mca Sierpnia 29 dnia, oddany został za włóczenie się do służby woyskowey. — Rysopis pomienionego włocęgi następuiący: Twarzy gładkiey pociągławey, nosa miernego nieco ostrego, oczu ciemno szarych, włosow czarnych, mówi czysto, pisać i czytać po polsku mało umie, od urodzenia ma lat 20. Przeto, jeśli ów włóczęga okaże się do kogokolwiek należącym, tedy ten z prawnemi o jego należeniu dowodami, w terminie prawem oznaczonym, niech prosi zaczetney za rekruta kwitacyi. — Roku 1817 Mca Lipca 30 dnia.

W obowiązku Sekretarza Arcimowicz.

---

1. Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się, iż wzięty w gubernii tuteyszey w powiecie Wileyskim, człowiek niemy, z imienia i nazwiska niewiadomy, bez świadectwa należytego z dwóma tranzaktami, pisanymi na podobieństwo polskiego dyalektu, pieczęciami zupełnie nieznacznemi, który podług wywodu tuteyszey Wraczebney Uprawy okazał się aktualnie niemym i maiącym pomieszanie rozumu; odesłany został do Magistratury Mińskiey powszechney opieki, dla dania mu, podług przepisów prawa, żywności i pomocy w wyleczeniu jego defektu. Rysopis pomienionego niemego człowieka: wzrostu dużego, twarzy pociągławey rumianey, oczu szarych, nosa ostrego, włosów ciemnych, nóg trochę klyszawych, od urodzenia ma lat 30. Przeto jeśli ów niemy człowiek okaże się do kogokolwiek należącym, ten, lub krewni jego, niech się zgłoszą z dowodami, dla przyjęcia go, do tuteyszey Magistratury Powszechney Opieki. Dat lipca 28 dnia 1817 roku.

W obowiązku Sekretarza Arcimowicz.

---

1. Od Rządu Gubernialnego Litewsko Grodzieńskiego uwiadamia się, iż dnia 16, 22 teraźnieyszego sierpnia i 7 dnia przyszłego mca września bieżącego roku, będą się odbywały poprzednicze w Grodzieńskiey Dworzańskiey opiece licytacye na przedaż należących do Obywateli Stanisława i Karoliny Gorskich maiątków, żowiących się Chwosty, Kakole i Kulbaki, w powiecie grodzieńskim sytuowanych, podług ewikcyi uległych przedaży za niewypłacenie dwoletniego ze wsi Wiszniowki dochodu. W przeciągu zaś trzy miesięcznego terminu od pierwszego opublikowania w Gazetach, takowe i ostateczne licytacye będą się odbywały w prysudstwie Gubernialnego Rządu, o czem się ogłasza dla uwiadomienia życzących nabydź, z tem iż ieśli się takowi znaydą, aby na terminy stawali, pierwsze do dworzańskiey opieki, a ostatnie do tegoż Rządu. Roku 1817 mca sierpnia 10 dnia.

Expedytor Tunikow.

---

1. Wedle Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Samowładnącego cała Rossyą &c. &c. &c.

Urodz. Barbarze z Kociełow Abramowiczowey Rotmistrzowey Kawaleryi narodowey b W. pollch do przyięcia aresztu na Bogusławie i Maryannie Boharewiczach oraz Karolowi Szablowińskiemu zawiniaiącym. Pozew przed Sąd Ziemski Ptu Oszmiań. na kadencyą teraz sądzącą się So

Troiecką lub poniey następną, z Instancyi urodz. Xiędza Antoniego Kocieła Plebana Horodziłowskiego wynosi się szczególnie o to: iż co Obżałł po zeyściu uprzedniego Plebana Horodziłowskiego Xdza Tadeusza Szablowińskiego zagarnąwszy, arbitralnie pod swoy Rząd: bez wiedzy zwierzchności Plebanią Horodziłowską, i fundusze Koscielne tym wszystkim przez 5 miesięcy, samowolnie rządziliście się, summy funduszowey w ilosci złt. pollch 6,466 i gr. 20 ściągnoliście, i na swoy pożytek obrócili; nadto wszelkie sprzęty mobile, teyże plebanii, oraz bydło, zboże w ziarnie, i w snopie, drzewo budowlowe, Magazyn Włościański, pieniądze podatkowe całą roczną krescencyą, Intraty folwarczne niemnicy dalsze artykuła z uciemiężeniem Włościan zabrali i wywieźli, do iakowego arbitralnego zaboru, znaiąc się Obżałłni Dokumentem assekuracyynym w roku 1808 mca febr. 28 dnia Załłmu Delatorowi wydanym, bonifikacyą zaręczyliście i summę swoią u zeszłych Urodzonych Kociełow a dopiero drogą sukcessyi u urodzoney z Kociełow Abramowiczowey będącą, na odpowiedzi, oddaliście odwołuiąc się przeto Załłcy Dllr. do dowodow w sprawie wyświecać się maiących i rzeczoney Obżałłch Assekuracyi, pozywa Obżałłch do Sądu, i prosi, o sądzenie summy kapitalney funduszowey Złt. Pollch 6,466 gr. 20 z procentem od daty zeyścia Xdza Tadeusza Szablowińskiego stosuiących się, sądzenia i też na funduszu Obżałłch u W. Abramowiczowey nayduiącym się oparcia, lub ieżeliby ten był niewystarczaiącym tedy na dalszym Obżałłch maiątku wskazania; o przeznaczenie do opłaty naykrótszego termina sub inequitatione expensow prawnych przyliczenia i tego wszystkiego decydowania co przez sprawę dowiedzionym będzie zwolną poprawą tey lub inney wyniesienia załoby.

Roku 1817 mca Junii 30 dnia Woźny świadczę iż try kopie pozwu z tym Autentykiem zgodne, w sprawie W. JX. Antoniego Kocieła Plebana Horodziłowskiego, iedną JW. Jmć Pani Barbarze z Kociełłow Abramowiczowey Rottey Kawaleryi narodo b. w. Pollch w dobrach Horodziłowie w Ptcie Oszm. położonych zgą WW JPanom Bogusławowi i Marcyannie Boharewiczom oraz trzecią WJmć Karolowi Szabłowinskiemu, też w dobrach Horodziłowie w Pttcie Oszm. leżących przed Sąd Ziemski Pttu Oszm. na kadencyą teraz sądzącą się święto troiecką lub poniey naypierwszą podałem.

Stanisław Juchniewicz Woźny Ptu Oszm.

Roku tysiąc ośmset siedmnastego mca Julii dwunastego dnia przed Aktami Ziemskiemi Pttu Oszmiańskiego stanowszy obecnie Woźny wyżey wyrażony takowy Pozew zeznał.

Przyiąłem Antoni Juraha Regent Ziemski Oszmiań.

---

1. Niżey podpisany podaię do publiczney wiadomości że w Roku teraźnieyszym Julii 25 dnia w Gubernii Wileńskiey w powiecie Trockim w folwarku Olkienikach skradziona została szkatuła z papierami ważnemi a szczególnie obligi mnie służące jako to: jeden oblig pod datą 1816 Apryla 23 dnia od JW JPana Adama Litwora Chreptowicza Podkanclerza i Graffa na czerw. zł. 300, drugi oblig pod datą 1816 apr. 26 dnia od JPana Piotra Zackiewicza Chorążego b. W. pollch na czer złt. 200 i rubli sr. 65, 3ci od JPana Antoniego Kaznowskiego na rubli sr. 54, czwarta karteczka po żydowsku pisana od Arona Hirszowicza aręda rza karczmy zieloney do starostwa Olkinickiego przynależney na rub. srebr. 60; a zatym upraszam przezacney publiczności ieśliby kto takowe obligi okazał czyli życzył zastawić lub też chciał odebrać za onemi summę w gurze wymienioną, aby nikt niewypłacał; a jeśli okażą się w czyimkolwiek ręku takowe obligi przytrzymać upraszam i donieść do Olkienik, gdzie takowy zupełną odbierze nadgrodę.

Kazimierz Towgin Chorąży b. Woysk Pol.

---

1. Naskutek Dekretow Remissyynych jednego Sądu Ziemskiego Lidzkiego, w roku 1816 apryla 26 dnią; drugiego Sądu Głównego Drugiego Departamentu Gubernii Litewsko-Grodzieńskiey w dacie roku teraźnieyszego marca dziewiątego dnia, zapadłych, Taxę i Exdywizyą maiętności Starego Dworu w Lidzkim powiecie leżącego, do dziedzictwa W. Joachima Głuszyńskiego Sędziego Grodz. Lidz, przynależnego, pod rozdział wierzycieli oddaiącego się decyduiącego — Sąd Exdywizorski ad fundum Starego Dworu przybywszy, po ufundowaniu juryzdykcyi Sądu swoiego postanowił, przez Kuryera Litewskiego zawiadomić: że jeśli się gdziekolwiek okażą wierzyciele W. Głuszyńskiego Sędziego, aby na dzień 6ty 7bra roku teraźnieyszego do folwarku Starego Dworu przybywali; gdyż po upłynionym terminie pretensye, amissyi ulegną. Dat 1817 Augusta 17go dnia.

Tomasz Kuzimowicz Prezyduiący Exdywizor.
Benedykt Skinder Exdywizor.
Leonard Dowgiert Exdywizor.

1. Wedle Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Samowładnącego całą Rossyą &c. &c. &c.

Excerpt oświadczenia do Protokułu Potocznego Sądu Grodzkiego Ptu Grodzieńskiego w dacie poniżey wyrażaiącey się zapisanego na prosbę JP. Ludwika Cyrnhofa i za zaszłą na oną Sądowey rezolucyi pod pieczęcią Urzędową Grodzką Ptu Grodzień. w dniu augusta 1817 roku wydan.

Roku tysiąc ośmset siedmnastego mca augusta szóstego dnia niżey podpisana Franciszka z Kaszubow wprzody Murawiowa, a dopiero Wileminowa Pułkownikowa woysk Rossyyskich czyni publiczne oświadczenie w tym składzie: czynią oświadczenie Załłca Wileminowa, pod czasem pożycia małżeń. z nieżyiącym dopioro Kollegskim Sowietnikiem Michałem Murawiowem nabyła i kupiła wiecznością do JWW Litka i Wołkowa, maiętność Mosty w powiecie i Gubernii Grodzieńskiey położoną, za własne pieniądze w części gotuwką opłacone w części do uspokoienia długu w Banku Monarszym zaciągniętego na siebie przyięte, i dotąd ieszcze nie ułatwione, a w części na kredycie obligacyami upewnionym pozostałe, o czym tranzakta w publicznych aktach pomieszczone rzetelne przynoszą swiadectwa, pomimo iakową pewność, i pomimo tę niezawodną prawdę, z wyroku prawa odkrytą: że żaląca się po zeszłym swym mężu nie iest Sukcessorką, przecież liczni Pretensorowie zeszłego Murawiowa, za Inskrypcyami, Obligacyami, i kartami prosto przez Jego samego wydanemi tudzież zaniejskowemiś rachunkami i regestrami, o zawinione przez Murawiowa summy, co do realności, z oboiętnieniu nawet uległe, i po części podeyrzane, usiłuią potrafić do Załcey się i jey maiątku Mosty z tytułu tylko byłey jego żony, i tą koleią iedni przez zapozwy, drudzy w nadzwyczaynym porządku tamecznemu prawu przeciwnym przez Rządy Guberńskie i Sądy Niższe exekucyą zapowiadaią, i Załcey spokoyność naruszaią, zapominaiąc o tey naykardynalnieyszey ustawie, że nikt za nikogo nieodpowiada, ani oyciec za syna, ani syn za oyca, brat za brata, mąż za żonę, żona za męża, i t. d. omiiaiąc oraz: że iak Zaląca się z tytułu żony żadną nie iest Sukcessorką, tak żadnych po zeszłym swym mężu Murawiewie nieosiągnęła spadkow, bo tę przynależą do własnośc tych, którzy się bliżey krwi iego, i którzy podług wielu praw do odpowiedzi za długi poprzednika mogą bydź powoływanemi, zamiarem przeto wstrzymania od dalszych krokow napastowania żaląca się, tych co maiąc jakowekolwiek zawodne lub prawdziwe do zeszłego żalącey męża Murawiowa summowne pretensye, nietrafnie czynią tentacye do Załcey Wileminowey, na iey chcąc zyskać maiątku rekognicyą, oświadcza Załłca Wileminowa ze żadnych po zeszłym mężu nie posiągnęła drogą natury spadkow i funduszow, ze żadną tegoz zeszłego męża Michała Murawiewa nie iest sukcessorką i odpowiadać za długi jego niewidzi siebie na mocy prawa, bydź obowiązaną, protestuie się przeciwko tym osobom którzy łudzą ną o własny interes uniesieni gorliwością, poczyniły iuż kroki, a inne może do ich się zabierać myślą, ostrzegaiąc ażeby raczyli udać się do istotnych zeszłego Sowietnika Murawiowa Sukcessorow i iego u nich znaydować się powinnych funduszow, u tego oświadczenia podpis w protokule następny, Franciszka Wiliminowa Pułkow w. Rossyi.

O Zgodności z Protokułem poświadczam Adam Siemaszko Sądu Grodz. Pttu Grodzień: Rejent.

---

1. Excerpt z Protokułu Połocznego Ziemskiego Ptu Mińskiego w dacie poniżey wyrażaiącey się zapisanego oświadczenia pod pieczęcią Urzędową Ziemską Pttu Mińskiego tegoż czasu stronie rekwiruiącey iest wydan.

Roku tysiąc ośmset siedmnastego miesiąca augusta jedynastege dnia.

Na Urzędzie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziemskim Powiatu Mińskiego, osobiście stawaiąc WJPan Józef Kalezanty Sadowski Maior woysk Rossyyskish, w Imieniu WW. Racheli z Goleiewskich Sadowskiey Maiorowey, Barbary, takoż z Goleiewskich in voto Michałowey Surynowey Chorążyny b. woysk Polskich i Wincenty Golejewskiey Szamb. b. Dworu Pollgo w Panienskim stanie będącey, pierwszych dwóch za wiedzą swych mężow, a trzeciey za wiedzą opiekunow czyniących podał do zapisania oświadczenie następne: zeszła oświadczaiących się aktorek matka Dominika z Czartoszewskich Goleiewska Szambelanowa b. Dworu Pollgo, wyszedłszy za mąż za Bernarda Goleiewskiego na ówczas Podczaszyca Rzeczyckiego oyca takoż oświadczaiących się według świadectwa Kwietacyynego Dokumentu w Dacie tysiąc siedmset ośmdziesiąt drugim Januaryi dziesiątego dnia, rodzonym swym braciom zeszłym Ludwikowi Szambellanowi b. Dworu Pollgo i Xaweremu Chor. b. woysk Pollch Czartoszewskim przy odebraniu od nich z dóbr oyczystych, i Macierzystych, należney sobie Exdotacyi wydanego i przed aktami Grodzkiemi byłego Woiewodztwa Mińskiego na dniu szesnastym onegoż dem przyznanego, szczególnie tylko w górze wyrażonych braci swoich Czartoszewskich z odebraney powyższey exdotacyi kwietowała, dobr zaś spadkowych i przypadko-

wych i niezrzekała się; owszem onych wyraźnie w tem Dokumencie zastrzegła Sukcessyą dopioro kiedy oswiadczaiących dochodzi wiadomość że wicy ich rodzony W. Ludwik Czartoszewski Szambelan pod Kuratoryą dla niezdrowia swoiego nayduiący się w roku dopieso idącym tysiąc ośmset siedmnastym ieszcze w miesiącu marcu w mieście Wilnie bez potomnie i bez prawnego rozrządzenia swym maiątkiem żyć przestał, a brat iego Xawery Czartoszewski zeyściem swoim takoż bez potomnym pierwiey uprzedził, więc wszelki pozostały po Ludwiku Czartoszewskim maiątek według porządku prawa do Sukcedowania oświadczaiącym aktorkom iako rodzonym zeszłego siestrzenicom o czem aktorki wszystkich tych pod których wiadomością nayduie się zeszłego Szambelana Czartoszewskiego maiątek ninieyszym oswiadczeniem uwiadomiaią i że nikt inny do rzeczoney Sukcessyi: prócz samciednych oświadczaiących się aktorek należeć niema prawa, dla powszechney o tem wiadomości takowe oświadczenie umieścić w Gazecie Kuryera Littgo przedsię biorąc u tego oświadczenia podpis takowy podpisuię Józef Kalesanty Sadowski maior W. Rossyyskich.

Zgodność z Protokułem poświadczam Hilary Jakubowski Rejent.

---

1. Znajomy Dentysta, JP. *De Lazarik*, przybył temi dniami do *Wilna* i mieszka na wielkiey ulicy w domu W. *Gutta*.

---

1. Dom murowany pod Nrem 1256 w końcu Końskiego Targu obok Krzyżanowskiego, Dekretami oczewistemi, tak Grodz. powiatu Trockiego, jako też i Ziem. Wileń. przez Xdza Lackiego, z Ogrodem, i że wszelką budowlą w possessyą extynuacyyną zajęty. Ktoby ony życzył sobie tymże Prawem, lub za jaką bądź umową nabyć, niech się do tegoż JX. Lackiego, mieszkaiącego w domu swoim pod Nrem 736 zgłosi.

---

1. Awizacya Imieniem WJP. Tomasza Ciechańskiego Ty. Sowiet. i Inspektora Wileń., z następney okoliczności czyni się: awizuiący W. Ciechański nabył maiątek Olechniszki, w Gubernii Wileń. Powiecie Zawileyskim, Paraffii Komayskiey położony, od Jmć Panow, Bernarda i Telemana Jchlawenow kupcow Ryzkich z Exdywizyi dobr Morykoniowskich w roku 1814 odbytey, przyszły, za którego walor w ręku teraźnieyszego Possessora znayduie się ieszcze rubli srebr. 2,000 na przypadek wniesioney iakiey na rzeczony maiątek przez Jmć Panow Jchlawenow ewikcyi, która ieśliby u kogo naydowała się bydź zapewnianą: zachodzi prośba, ażeby przed upłynieniem prawnego na ewikcyą terminu, czy podobnież przez Kuryera zaawizował, czy osobiście Possessorowi doniosł, a w razie omieszkania tego terminu skutkiem statutowego prawa za wolnego od wszelkich odpowiedzi bydź siebie sądząc należne 2,000 rubli srebr., Jmć Panom Jchlawenom opłaci.

Tomasz Ciechański.
Inspektor Policii Wileńskiey.

---

1. Jan Andrzeia Syn Rymkiewicz w dniu 12 przeszłego mca lipca oddartszy stolowanie w składanym spichrzu i witrychem odszarpawszy szkatułę wziął 60 rubli srebr., oraz w ucieczce z sobą zabrał 2 surduty lokayskie dobre 2 spodeń, 2 fraki ciemnego sukna 12 złotowego, spodni płocienne żółte w pasy tkane, płaszczowy wielki kołnierz, kamizelki 2, czapkę okrągłą 1, koszul 3, przymioty iego są następuiące: twarzy okrągłey pełney, i czerwoney, oczu błękitnych, nosa nie wielkiego podługowatego, bakambardy małe, włosy blond, wzrostu mało-miernego, skłonny do pijaństwa i kłótni, mówi po polsku, i mało co z Litewskiego akcentu zarywa, po Litewsku zaś doskonale, krępy, ciała nie mało maiący, wieku lat 20 kilka, szczycił się że szlachcic rodem iakoby z Paraffii Łuknickiey z Ptu tegoż, mawiał że oyciec iego umarł, a matka w życiu, pełnił u niżey podpisanego obowiązek lokaia.

Takoż na początku mca Lipca roku bieżącego 1817 Kazimierz Bartłomieia syn Rymkus dziedziczny skazką rewizką przy dobrach Linkoniec zwanych w Ptcie Rosień. w Paraffii Krozkiey położonych a do mnie należnych zaięty, zbiegł w wiadomą tylko sobie stronę, przymiotow iest następuiących: wzrostu pięknego, szczupłego ciała, twarzy ściągłey, oczu błękitnych, włosow światłych czerwonych, wzroku obłąkanego i miny podobnież obłąkaney, mówi po Zmuydzku, proszę naypokorniey aby za wyśledzeniem lub z oczeniem onych odesłać do miasteczka Kroż w Ptcie Rosień. i oddać w ręce tamecznego Parafialnego Smotrytela, lub też prosto do maiętności Linkowca o pół mili od tegoż miasteczka dostawić, przy naywiększey wdzięczności wydatek z nagrodą przyzwoitą powrócę. Roku 1817 lipca 17 dnia Linkowiec.

Antoni Przewłocki Szamb. B. D. Poll.

---

3. Sąd Główny Litewsko Wileński 2go Departamentu wzywa Sukcessorów zmarłego Szambelana Dworu b. Polskiego Jana Proniewicza, dla stawienia się w Sądzie tymże w czasie niezwłócznym dla podpisania Extraktu w sprawie pomienionego proniewicza z Szambelanem Karolem Płoszczyńskim i Graffami Butlerami, o maiątek Sipowicze, przez Rządzący Senat na Rewizyą rekwiruiącey się, oraz dla złożenia wypadaiących na przesłanie tegoż dzieła pieniędzy. Dat 1817 roku Augusta 17 dnia.

Sekretarz Sądu Głównego Dobrzanski.

---

3 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

Pozew Edyktalny przed Sąd Ziemski Wileński na Kadencyą Sto Michalską i poniey następną z powództwa Ur Antoniego Eysmonta Obywatela Wileńskiego który na skutek Dekretu Ziemskiego Wileńskiego w Roku teraźnieyszym 1817 miesiąca Junii 15 dnia zapadłego; podaje się Jerzemu Gieczewskiemu o rubli srebr. 11, Józefowi Tumulisowi o rubli srebr. 8, iakowego zawinienia gdy Obżał. nieoddaliście, a Załuiący wielu usatysfakcyonowania kredytorów zmuszony został oświadczyć Taxę i Exdywizyą swoiego maiątku, tym powodem powołuiąc Obżał. do iednoczasowey rozprawy prosi. Sądzenia na Obżał. Gieczewskim rubli srebr. 11, na Obżał. Tumulisie rubli srebr. 8, z procentem w jak nayrychleyszym terminie oraz takowych summ na satysfakcyą kredytorow rozdzielenia, o zwrot wydatkow prawnych.

Roku 1817 miesiąca Augusta 1go dnia Woźny niżey wyrażony Zeznaię Iż tę Edyktalnego Pozwu kopią w Sprawie JPana Antoniego Eysmonta Obywatela Wileńskiego po Jerzego Gieczewskiego i Józefa Tumulisa do gazety Kuryera Litew. podałem i o terminie rozprawy przed Sądem Ziemskim Wileńskim na kadencyi Sto Michalskiey zawiadomiłem.

Józef Pieskaczewski Woźny Ptu Wileń.

Nowe Dzieła.

2. W Xięgarni XX. Pijarow na ulicy Dominikańskiey u Alexandra Żołkowskiego, są do przedania następuiące dzieła.

La Souriade poeme en dix chants D'Jgnace Krassitski, traduit du polonais en francais par J. B. Lavoisier — (czyli: Myszeis poema w X pieśniach Ignacego Krasickiego, obok z textem polskim — Takoż do tego dzieła iest dodana Pochwała Ignacego Krasickiego przez S. Hr. Potockiego obok z francuzkim) in 8vo w Wilnie 1817 rub. sr. 1., a na papierze pocztowym rub. 1 kop. 50.

Gryzelda powieść z Dekameronu J. Bokkacyusza in 8vo w Wilnie 1817 k. 10.

Sposob zachowania drzew owocorodnych od wymarznięcia, ogłoszony przez M. Wazgirda in 8vo w Wilnie 1817 k. 10.

DRUGI

DODATEK DRUGI DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 68.

Wilno dnia 24 sierpnia 1817 Roku.

OGŁOSZENIE

2. Kommissya Sądowa Edukacyyna, Gubernii Wołyńskiey, Podolskiey i Kiiowskiey w sprawie funduszu Edukacyynego z JWW. Janem Zakrzewskim b. Marszałkiem Pttu Taraczezanskiego wsi Krupy w powiecie Łuckim, Stanisławem Klucza Kniahynińskiego pojezuickiego w powiecie Dubieńskim, Xawerym Kamienicy w mieście Dubnie Dziedzicami Popielami; Krzysztofem Miaskowskim Marsz. Pttu Włodzimier. Ord. Sgo Stanisława Kawalerem wsi Pieczychwost w Powiecie Włodzimirskim, Sukcessorami JW. n. Dominika Czackiego b. Mar. Pttu Łudz. wsi Myszowa w tymże Powiecie, Sukcessorami JW. n. Tomasza Ostrowskiego Prezesa Senatu Królestwa Poll. miasta Tetyjowa w Ptcie Taraszezańskim, Sukcessorami Xiędza Sebastyana Zagorskiego Exjezuity dobrami n. JW. Franciszka Ledochowskiego Woiewody Czerniechowskiego zarządzaiącego; WW. Michałem wsi Piratyna w powiecie Dubieńskim, Gabryelem wsi Bużan w powiecie Włodzimir. Antonim P.W.P. miasteczka Druszkopola w tymże powiecie Dziedzicami Zagorskiemi, oraz Sukcessorami n. JW. Franciszka Ledochowskiego Wdy Czernę. przez Gazety przypozywaiącymi o summę zł. 40,000, 1773 r. d. 15 listopada w Grodzie Łuckim przez XX. Jezuitow Łuckich n. JW. Popielowi Kaszt. Sierp. nieprawnie iakoby przed ogłoszeniem Bulli Jezuitów znoszącey ustąpioną, a że skryptu JW. Franciszka Ledochowskiego Star. Włodzę. 1760 r. d. 28 lipca w grodzie Łuckim roborowanego zł. 80,000 dla tychże XX. Jezuitow zaręczaiącego wynikłą z procentami, o oznaczenie win niestannych i wydatkow prawnych Dekretem Sądu swego roku 1817 d. 12 mca maia z Nmeru 2112 i Obwieszczeniem pod Nm 20679 d. 9 marca roku b. 1817 obięty. Po odebraney przysięgłey Kommunikacyi Dokumentow od Plenipotenta funduszu Edukacyynego i JW. Jana Zakrzewskiego b. Mar. Pttu Taraszczanę, przy Dekrecie powyżey rzeczonym, a później od W. Gabryela Zagorskiego b. r. 1817 d. 19 maia N. 21,268 na dopełnienie podobneyże Kommunikacyi Dokumentow na rzecz funduszu Edukacyynego od wszystkich stron w tę sprawę wchodzących i na stawienie się stron, złożenie dowodow i ostateczną odpowiedź dzień 12 miesiąca października 1817 roku pod rygorem w Ordynacyi założonym i obowiązkiem ulegania choćby zaocznemu Dekretowi naznacza, na ktorym strony Kommunikacyą pod upadkiem w sprawie zaprzysiądz są obowiązane. Datum w Krzemieńcu roku 1817 dnia 27 lipca. (podpisano) Kommissarz Sądowy Edukacyyny Dyonizy Bielski. Pisarz Franciszek Skarbek Rudzki.

---

2. Kommisya Sądowa Edukacyyna Gubernii Wołyńskiey, Podolskiey i Kiiowskiey obwieszcza JOO. Stanisława Senatora Królestwa Polskiego Orderow wielu Kawalera dobr Sieliczowa w Powiecie Nowogrod. Wołyńskim Maxymiliana Kammerhera Orderu ś. Anny pierwszey Klassy Kawalera Członka Kommissyi swey, wsi Krzywina z przyległościami w powiecie Ostrogskim Karola b. Mar Pttu Kowell. miasta Ostroga Dziedzicow Xiążąt Jabłonowskich: Sukcessorow JO Xięcia Janusza Jabłonowskiego Kan. Katt. Łuck. wsi Tupał w powiecie Kowelskim Dziedzica: Sukcessorow JOO. Xiążąt Jana Kaietana i Anny z Xiążąt Sapiehow Jabłonowskich Woiew. Bracławskich: JW. Emilię z Xiążąt Sapiehow Jelską w mieście Wilnie mieszkaiącą: JO. Xięcia Sapiehę Taynego Konsyliarza Uszpola w powiecie Wiłkomirskim Dziedzica: JWW Seweryna i Annę z Xiążąt Sapiehow Grafłow Potockich Senatorow Imperyi. JW Karolinę z Xiążąt Sapiehow Sołtykową JW. Maryannę z Xiążąt Sapiehow Puzyninę dobra Rakańce w powiecie Wileńskim dziedziczącą, oraz Kassę Depozytową Edukacyyną. Dekret Sądu swego r. b. 1817 d. 22 maia Nm 2144 w sprawie funduszu Edukacyynego 1od o summę złotych 30000 dla Kościoła Metropolitańskiego Lwowskiego z tabell Rządu Austryackiego 1789 r. d. 16 Julii Nm 152 i 1809 r. d. 20 Julii N. $\frac{129}{182}$ poszukiwaną: ponieważ zapis JO. Xiężny Anny z Sapiehow Jabłonowskiey Woiewodziny Bracławskiey na złotych 30,000 w Grodzie Chęcińskim na rzecz Kościoła Metropolitańskiego 1731 r. w Poniedziałek po święcie S. Bartłomieia Apostoła zeznany, w Tabellach Rządu Austryackiego wzmiankowany, dotąd nadesłanym nie został, dla tego osądzenie tey Kategoryi do czasu nadesłania wspomnionego zapisu wstrzymał. 2) Sukcessorow niegdy JO. Xięcia Kaietana Jabłonowskiego Woiewody Bracławskiego od obowiązku zapłacenia summy złotych 1000 przez tegoż JO. Xięcia Woiewodę Bracławskiego dla Xięży Kapucynow Maryampolskich na Msze SS. 1763 r. we czwartek nazaiutrz Swięta S. Mateusza w Grodzie Halickim zapisaney, z przyczyny iż Hypoteka tey summy na kahale Maryampolskim opartą była wolnemi ogłosił. 3) Stosuiąc się do zapisu w Grodzie Halickim we czwartek nazaiutrz po święcie S. Mateusza Apostoła i Ewangelisty 1763 r. przez JO. Xiężnę Annę z Sapiehow Jabłonowską Woiewodzinę Bracławską w Assystencyi męża na summę złotych 10,000 dla Kościoła Maryampolskiego do dobr Sieliczowa w Powiecie teraz Nowogrod. Wołyńskim położonych przywiązuiącego, przez tęż Xiężnę nie zaskarżonego, tęż summę złotych Pol 10,000 z prowizyą drugie tyle wynoszącą, od Sukcessorow teyże niegdy JO Xiężny Jabłonowskiey Woiewodziny Bracławskiey dla funduszu Edukacyynego należeć przyznał: Gdy zaś dobra Sieliczow z przyległościami przez Sukcessorow teyże JO. Xiężny Anny Jabłonowskiey Woiewodziny Bracławskiey za świadectwem Tranzakcyy Rezygnacyynych 1804 r. d. 23 Stycznia w Aktach Kontraktowych Kiiowskich przez JW. Emilią z Xiążąt Sapiehow Jelską swem i brata swego JO. Franciszka Xięcia Sapiehy z mocy cessyi sobie służącey; roku i miesiąca tychże dnia 25 przed temiż aktami przez JW. Maryannę z Xiążąt Sapiehow Puzyninę przyznanych, na osobę JO. Xięcia Stanisława Jabłonowskiego Senatora Królestwa Polskiego i Kawalera 1805 r. d. 27 stycznia i tegoż roku dnia 28 lutego do Ziemstwa Nowogrod. Wołyńskiego przeniesionych 1805 r. d. 17 Lutego w Ziemstwie Nowogrod Wołyńskim przez JW. Annę z Xiążąt Sapiehow Sewerynową Potocką: Karolinę z Xiążąt Sapiehow Sołtykową Podol. Koronę: na rzecz tegoż JO. Xięcia Stanisława Jabłonowskiego Senatora Królestwa Polskiego i Kawalera odprzedanemi zostały; i tenże JO. Xiążę Jabłonowski summę za szacunek umówioną za Dekretem 1809 r. d. 9 paździer. w Ziemstwie Ostrogskiem zapadłym, na d. 19 stycznia 1810 r. przed pierwszem Obwieszczeniem z strony funduszu Edukacyynego wypłacił, oprócz summy czer. złł. 461 złł. 6 gr. 26 przy tymże JO Xięciu Stanisławie Jabłonowskim Senatorze pozostałey; przeto tenże Dekret summę nie dopłaconą wyż rzeczoną rubli sr. 1383 kop. 91 wynoszącą, z dodaną prowizyą od d. 9 paździer. 1809 r. do dnia 2 stycznia 1818 r. do rubli sr. 683 kop. 37 zliczoną, na satysfakcyą części należności dla funduszu Edukacyynego przeznaczył, obowiązuiąc JOX. Stanisława Jabłonowskiego Senatora i Kawalera dobr Sieliczowa w powiecie Nowogrod. Wołyńskim Dziedzica aby te obie summy razem rubli sr. 2067 kop. 28 wynoszące, na dniu 2 stycznia 1818 roku do Kassy depozytowey Edukacyyney w Krzemieńcu będącey albo wypłacił, albo na dobrach swoich czystych za uprzedzaiącem świadectwem sądowem o dostateczności bezpieczeństwa, podług wzoru przez Kancellaryą Kommissyi swey wydać się maiącego pod zwykłemi obowiązkami opłacania procentu po 6 od sta dwiema półrocznemi ratami anticipative zaczynaiąc od dnia 2 stycznia 1818 roku następnie w mcu czerwcu i styczniu ubezpieczył, pod karami sprzeciwienia się sztrofu dwu procentowego, i wolnością odzyskania Kapitału z wszelkiemi zaległościami przez Edukacyą i przeniesienia teyże na inne mieysce. Resztuiącą zaś summę rubli srebr. 932 kop. 72 aby Sukcessorowie n. JO. Xiężny Anny z Sapiehow Jabłonowskiey Woiewodziny Bracławskiey na tymże terminie wraz z zakładem Starościńskim złł. 192 na zniesienie win niestannych w Sądzie swym 1811 r. d. 2 maia Nm 967 otrzymanych nie odwołuiąc się ieden do drugiego, iako też złotych 22 gr. 15 za wydatki prawne, pod podobnąż ostrością iako wyżey summę kapitalną do Kassy depozytowey Edukacyyney, processową zaś i za wydatki w Kancellaryi Kommissyi swey wyliczyli; zobowiązał. Nakoniec JOO. Xiążąt Maxymiliana Kamerhera Członka Kommissyi swey i Kawalera, Karola byłego Marszałka Pttu Kowelskiego i Sukcessorow JO. Xięcia Dymitra Starosty Kowelskiego, Janusza Kanonika Katedralnego Łuckiego Jabłonowskich iako do Sukcessyi po JO. Xiężnie Annie z Sapiehow Jabłonowskiey Woiewodziny Bracławskiey niezbliżkaiących się od Sprawy tey uwolnił. Kommissya o tym Dekrecie strony przez Obwieszczenie tymże przysłane i do Gazet podane zawiadamiaiąc, wykonanie onego, stronom poleca, a Kancellaryą swą obowiązuie, aby summę przysądzoną między summy funduszowi Edukacyynemu należne, a odsądzoną między odpadłe i odzyskiwać się nie mogące, zapisała. — Dan w Krzemieńcu dnia 27 lipca 1817 roku. (podpisano) Kommissarz Sądowy Edukacyyny Dyonizy Bielski. Pisarz Franciszek Skarbek Rudzki.

---

2. Kommissya Sądowa Edukacyyna Gubernii Wołyńskiey Podolskiey i Kiiowskiey obwieszcza JO. Xięcia Stanisława Jabłonowskiego Senatora Królestwa Polskiego Orderow wielu Kawalera dóbr Sieliczowa w powiecie Nowogrod. Wołyńskim Dziedzica: Sukcessorow JO. Xię-

żny Anny z Sapiehow Jabłonowskiey Woiewodziny Bracławskiey, JW. Emilią z Xiążąt Sapiehow Jelską w mieście Wilnie mieszkaiącą: JO Xięcia Franciszka Sapiehę Taynego Konsyliarza Uszpola w Powiecie Wiłkomirskim: JW. Maryannę z Xiążąt Sapiehow Puzyninę Rakaniec w powiecie Wileńskim Dziedzicow JWW. Seweryna i Annę z Xiążąt Sapiehow Potockich Senatorów Imperii: JW. Karolinę z Sapiehow Sołtykową Pods. Koronę i stosownie do Dekretu Sądu swego r. b. 1817 d. 22 maia Nm 2,144 summy niektóre dla Funduszu Edukacyynego przysądzaiącego, inne zaś nie modz żyskiwać uznawaiącego. (o czem oddzielne do stron obwieszczenie przesłano) w porządku odzyskania summy złotych 30,000 podług Tabelli Rządu Galicyyskiego 1789 r. d. 16 Julii Nm 15. i 1809 r. d. 20 Julii N. $\frac{122}{184}$ 1731 r. w Grodzie Chełmskim na dobrach Sieliczowie w Poniedziałek po Swiętym Sgo Bartłomieia Apostoła dla Kościoła Metropolitańskiego Lwowskiego zapisaney, z prowizyą, po odniesieniu się do Rządu Galicyyskiego, i JW. Ministra Królestwa Polskiego o przesłanie wyż rzeczonego zapisu, na stawienie się stron złożenie dowodów i na ostateczną odpowiedź dzień 15 miesiąca października r. b. 1817 pod obowiązkiem uległenia Dekretowi choćby zaocznemu naznacza, i to obwieszczenie do Gazet podać zleca. Dan w Krzemieńcu dnia 27 lipca 1817 roku. (podpisano) Kommissarz Sądowy Edukacyyny Dyonizy Bielski. Pisarz Franciszek Skarbek Rudzki.

---

3. 1817 roku, miesiąca maia 11 dnia, za nadeyściem Ukazu z Sądu Głgo zgo departamentu Gubernii Mińskiey teraźnieyszego 1817 maia 8 dnia datowanego, a w rezolucyą na Raport Exdywizorskiego, w maiątku Berweczu, w Powiecie Wileyskim, Gubernii Mińskiey ustanowionego Sądu, ażeby Poszliny Skarbowe przed wzięciem do namowy od Kredytorow wniesionemi były, ponawiaiącego zalecenie, ponieważ Kredytorowie do maiątku WW. Swiętorzeckich Berwecza pretensye ścielący i Sądowi assystuiący, po przesłuchaniu takowego Ukazu, nietylko że poszlin Skarbowych nie wnieśli, lecz że nie są w stanie rychłego onych opłacenia oświadczyli się; i ponieważ żadnego ruchomego maiątku, z któregoby wyprzedania poszliny zebrane bydź mogły, Sąd Taxatorski Exdywizorski in fundo Berwecza nieznayduie; dzieło zaś Taxy i Exdywizyi pomienionego maiątku, ponieważ a mysli wyżey cytowanego Ukazu, w tym czasie bez uprzedzoney opłaty Skarbowych poszlin do namowy wziętym, i do końca doprowadzonym bydź niemoże, ile gdy większa część Kredytorow, stanności swoiey nieoświadczyła; w celu zatym uskutecznienia przepisow wyższey jurysdykcyi, ponieważ czas do zebrania poszlin, tak dla stawaiących, iako i niestawaiących dopiero Kredytorow WW. Swiętorzeckich użyczonym bydź musi — Z tych uwag Sąd Taxatorsko Exdywizorski, zgodnie z wyrazami Ukazu Departamentowego 1817 roku, Apryla 20 dnia datowanego, w słowach: „ Aby należne poszliny Skarbowe, całkowicie były przed wzięciem do namowy zebrane, i do mieysca właściwego przy Raportach odsyłane „, zalecaiącego do słuchania i wzięcia do namowy całey Sprawy, dopiero przed opłaceniem poszlin przez strony nieprzystępuiąc, a terminu do uposobienia tychże poslin dla wszystkich Kredytorow, iż do dnia 20 miesiąca Septembra idącego roku użyczaiąc, ażeby wszyscy, tak stawaiący, iako i niestawaiący w tym terminie Kredytorowie sub amissione pretensyow, niemniey i sami Dziedzice na dzień oznaczony, w maiątku Berweczu w Wileyskim Powiecie ze wszelką gotowością stawali i poszliny Skarbowe w proporcyą należnościow swoich do Sądu wnosili, Sąd Taxatorsko Exdywizorski mocą Ukazu departamentowego obowiązuie

Samuel Kostrowicki Sędz. Z. Miń Exdyw.
Ignacy Bucewicz Podsędek Z. P M. Exdyw
Justyn Leśniowski P Podsen. Z. Wiley. Exdyw.

---

3. Niżey wyrażony czynię wiadomo, iż będący na Ekonomii w dobrach Kaminpolu JOO. XXżąt Swiatopełkow Mirskich b Podkomorzych PtuDz. w powiecie Dziesnieńskim Gubernii Mińskiey sytuowanych JPan Atanazy Brynk, umarł w roku teraźnieyszym 1817 ostatnich dni Apryla zostawiwszy po sobie Ruchomość która została spisana Urzędownie i zlokowana w tychże dobrach. aby tedy naybliżsi Sukcessorowie z pewnemi dowodami tegoż zeszłego Atanazego Brynka nayprędzey do mieysca wzmienionego iawili się przez trzykrotną awizacyą zawiadamiam.

Wiktor Szumborski Komor Ptu Dzieśn. Plenipotent.

---

3. Litewsko Wileńska magistratura powszechney opieki czyni ninieysze ogłoszenie: iż maiąc do siebie przysłane przez Moskiewską Jeneralną kartową kantorę dla wyprzedania różno gatunkowe Rossyyskie karty, rezolucyą w dniu 31 zeszłego miesiąca Julii zawarła roczny kontrakt, z Wileńskim Kupcem Fryderykiem Wagnerem, którym, oddaiąc odkup Kart po całey Wileńskiey Gubernii, zaleciła iemu przedawać one nie inaczey, iak wedle przeznaczoney na obwolutach onych cenie, to iest: każdy tuzin pierwszego gatunku po ośm rubli, drugiego po sześć rubli sześćdziesiąt kop. i trzeciego po cztery rubli miedną monetą, z tem tylko ostrzeżeniem aby postronni kupcy i inni targuiący ludzie pod żadnym pretextem nieważyli się mieć po kramach kart dla przedaży ani Rossyyskich ani zagranicznych ani też z fabrykowanemi pieczęćmi; Na iakowy przedmiot by mieyskie i Ziemskie policye mieli nayściśleyszą baczność JW zastępuiący mieysce cywilnego Gubernatora Wileński wice-Gubernator Graff Plater Zyberk uczynił ze strony swoiey naysurowsze przedpisania tymże policyom z nadaniem mocy, że za doniesieniem pomienionego odkupszczyka Wagnera, lub iego Kommissionierow, zakazane karty u kogo bądź okażą się, natychmiast odbierać, i donosić o tem niniejszey magistraturze, dla postąpienia z winnemi podług srogości na ten przedmiot praw Kraiowych, Datt w Wilnie 1817 roku mca augusta 14 dnia.

Kolleski Sekretarz Pietraszewski.
Naczelnik Stołu Solimanz.

---

3. Excerp oświadczenia z Protokułu potocznego Ziem Pttu Wilń w dacie niżey wyrażaiącey się zapisanego et eorundem pod Pieczęcią Ziem. Pttu Wileń iest wydan.

Roku tysiąc ośmset siedmnastego mca augusta trzynastego dnia.

Przed Aktami Ziem Pttu Wileń. stawaiąc osobiście JP. Jan Mińkiewicz oświadczenie w piśać do Protokułu podał następnie pisane: Oświadczenie nomine JP. Jana Mińkiewicza Obyw. Wileń. na JP. Pawła Szulewicza zanaszaie z następney przyczyny Z łł Dell. nabywaią wiecznością dwa domy w mieście Wilnie pod Nrem trzysta pięćdziesiąt piątym i trzysta pięćdziesiąt siódmym będące od Obżałł. za summę rubli assygnacyynych dwadzieścia tysięcy czyli srebr pięć tysięcy podług zobopolney umowy połowę to iest: dwa tysiące pięćset rubli srebr. przy nabyciu wypłacił Załł. a na drugą połowę Obligiem Obżałł. kontentował I takim porządkiem stawszy się Dziedzicem dwuch Kamienic nabytych w częściach znacznych zapadłych i nowym zapadnieniem grożących dla własnego pożytku postarał się z znacznym depansowaniem wyrestaurować one i nowe mury dadź, Obżałł. uięty zazdrością z polepszenia domu. Załłm wyprzedanego różne Załł. począł czynić przykrości w urządzaniu własnością swą mieszkańców, odradzać i sam ucro bez umowy i kontraktu w teyże samey kamienicy i dotąd nad termin nieprawnie mieszkanie dla siebie zaymuie. A następnie gdy widział dom iuż w lepszym położeniu uproiektował sobie przez pomówienie Prawa sądownie przyznanego odzyskać dom retro oco we wszystkich wyższych zwierzchnościach zaskarżał o podstępne iakoby przyznanie Prawa i oddanie nazad domu dopraszał się lecz wszędzie sprawiedliwość odmowiła nie rozsądnych żądań skutku i nakoniec nieczekaiąc terminu ani ubezpieczywszy co do pewności aktorstwa domu Załł wyprzedanego pozwał ewokacyynie do Sądu Ziem. Wileń: o wypłatę summy gdzie też stosownie do Prawa odmówiono życzeniu Obżałł pozbawiony więc wszelkich nadziei Obżałł. poważył się w dodatkach Kuryera Lito pomawiać iakoby w opłacie nierzetelność Załł. i na opinii przed powszechnością Załł. szkodzić, usprawiedliwiaiąc się więc Załł. Dellr na rozsianą przez Obżałł czerń zapewnia że należność rubli srebr. dwa tysiące pięćset. wynoszące przynależy Obżałł i na rzecz iednak onych wypłacić niemoże dopóki Obżałł. nie okaże pewności Aktorstwa wyprzedanych kamienic dwuch o które iuż uprzednie Antecessorowie Pozwami i aresztami założonemi do Sądu Magistratu Wileń pozwali Załł Dellra iako nabywcę, nim więc wyrok Sądowy nastąpi nim pewność Aktorstwa uznaną zostanie Załł. Dellr Summy tanquam pro ewictione zostawioney i za ultro zaymuiące się przez Obżałł. mieszkanie w domu Załł. odpowiedzi uległe opłacić niemoże i dla tego by takowego Obligu przez Załł. wydanego iako zewszech względow zaobiektowanego nikt nipod iakim pozorem i pretextem nabywać nie ważył się przez niniejsze oświadczenie to przed Sądem i Publicznością zapowiada i takowe oświadczenie wespół z odpowiedzią w Kuryerze Litt. zamieścić postanawia. U tego oświadczenia podpis w Protokule następny.

Jan Mińkiewicz.

Zgodność z Protokułem świadczę Józef Naborowski Rejent.

Wyjeżdżają za granicę

Ogłasza się po raz drugi

Przykaszczyk i Giełdy Kupca Metytowskiego Gierszona Jankielowicza, Beruch Mowszowicz Lewinson do Państw Pruskiego, i Saskiego, na miesięcy 9.

Judel Jankielowicz Hurwicz do Saksonii i Prus także na miesięcy 9.

(Ogłasza się po raz trzeci)

Szlachta Michał i Ignacy synowie Kazimierza Chlewińscy z Ptu Rosieńskiego na miesięcy 3 do Prus.